

Petersburg Journaal#19

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden,
De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, juli 2021

Dit is nummer 19 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal willen stadsdeel Centrum en woningcorporatie Stadgenoot u op de hoogte houden van alle bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer komt uit in september 2021.

Zin in de zomer!

2 Waar gebeurt wat?

3 In Memoriam: Jeroen Verhulst

4 Nieuw talud voor negen woonboten

5 Een spannende brug

6-7 Kattenburgerkruisstraat klaar

8 Rumoer op de Kattenburgerstraat

8 Oosterspeeltuin nu helemaal af

8 Geluidsbelevingsonderzoek uitgevoerd

9 Stadsdeelcommissie bespreekt Dijkgracht-Oost

10 BACTcontrol houdt grachtenwater in de gaten

11 Op weg naar een officiële zwemlocatie

12 Bewoners denken mee: Passage wordt mooier

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard

Deze zomer start de vernieuwing van het talud negen woonboten (pagina 4).

2 Marineterrein

Woensdag 30 juni is de conceptnota van uitgangspunten over de toekomst van het Marineterrein behandeld in de raadscommissie Ruimtelijke Ordening (RO). Bij het ter perse gaan van dit jaarnaal was het resultaat van deze commissievergadering nog niet bekend. De vergadering is terug te zien via www.amsterdam.raadsinformatie.nl/. Daar kunt u ook de stukken inzien.

3 Czaar Peterstraat

De nota van uitgangspunten voor de herinrichting van de Czaar Peterstraat (project Binnenring) wordt weer opgepakt. Het project beoogt meer ruimte voor fiets en openbaar vervoer in de Czaar Peterstraat. Eind 2018 was het project 'on hold' gezet, in afwachting van uitsluitel over de verwachte toename van fietsers door de straat. In september organiseert de gemeente een informatieavond om buurtbewoners bij te praten en te informeren wat er in de geactualiseerde nota van uitgangspunten staat, wat er met de inspraakreacties is gedaan en over het vervolg en de

planning. De uitnodiging wordt begin september verstuurd.

www.amsterdam.nl/binnenring

4 Wittenburg

Weet u kleinere initiatieven die kunnen bijdragen aan de leefbaarheid en levendigheid van het plein? Meld deze dan bij de gebiedsmakelaar (danny.konings@amsterdam.nl).

5 Oostenburg

Stadgenoot bouwt ongeveer 500 woningen op Oostenburg: zo'n 400 sociale huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens.

6 Werkspoorbrug

De Werkspoorbrug voor fietsers en voetgangers wordt gerenoveerd. De werkzaamheden duren tot en met 22 juli 2021. Tot die tijd is de brug niet toegankelijk.

7 Zeeburgerpad

Het Zeeburgerpad verandert van bedrijventerrein naar een woon- en werkgebied. De gemeente is momenteel in gesprek met een aantal ontwikkelaars die de intentie hebben om te gaan bouwen.

www.amsterdam.nl/projecten/zeeburgerpad/transformatie/

8 Koning William

Hub Studio's wil op de voormalige scheepswerf Koning William sociale huurstudio's realiseren voor studenten, starters en senioren. Daarnaast wil Bootservice Amsterdam een haven met ligplaatsen voor kleine elektrische boten realiseren. De plannen liggen tot en met 4 augustus ter visie en zijn ook te zien op www.ruimtelijkeplannen.nl (adres Hoogte Kadijk 145B). Voor omwonenden wordt een digitale informatieavond georganiseerd – zij hebben hierover een uitnodiging ontvangen.

9 Touwbaanpark

In juli start de gemeente met de inrichting van het tweede en laatste deel van het Touwbaanpark. De oplevering van het Touwbaanpark is in oktober 2021.

10 Dijksgracht Oost

De stand van zaken leest u op pagina's 8 en 9.

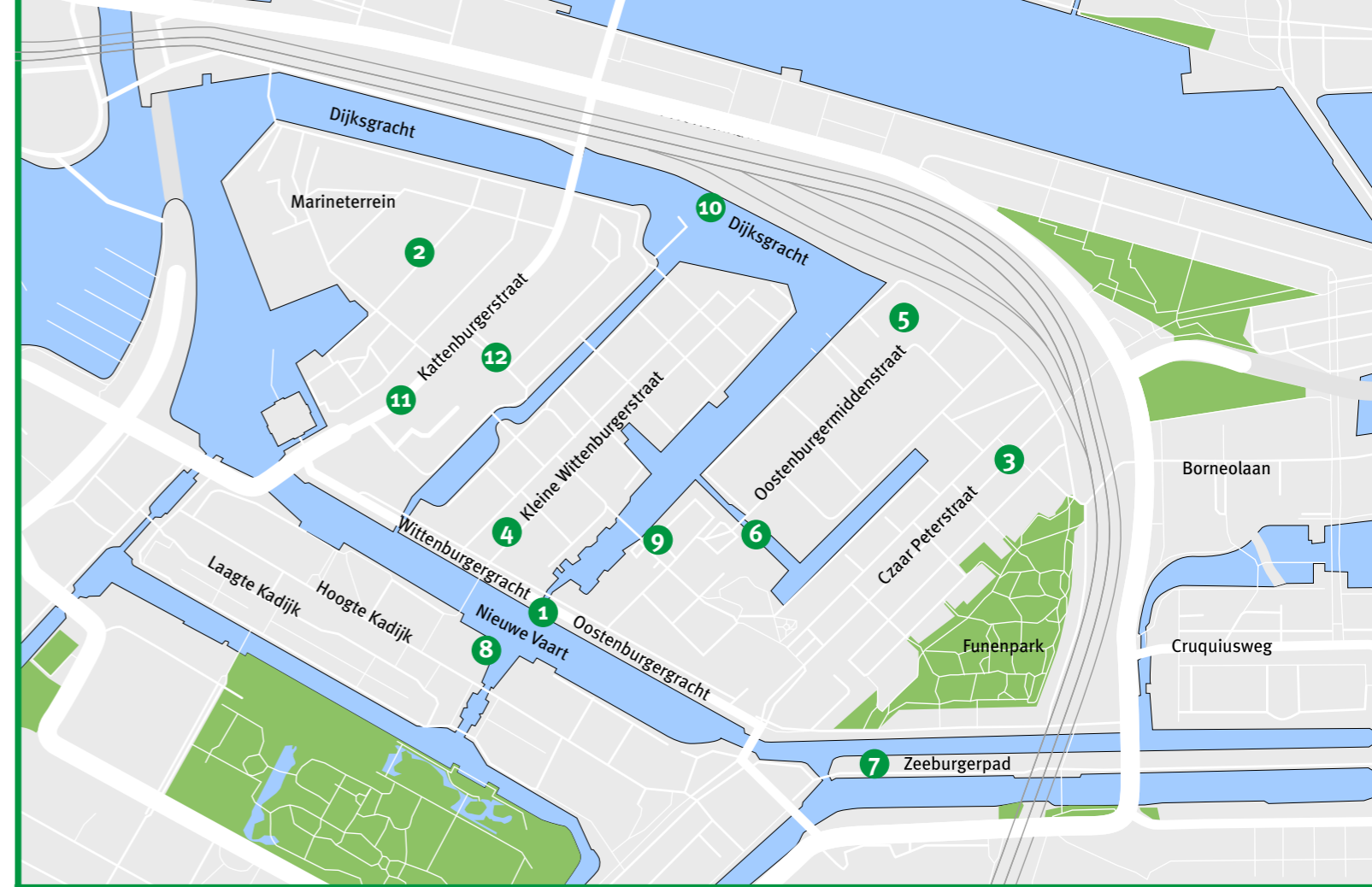
11 Kattenburgerstraat

De gemeenteraad besluit later dit jaar over de nota van uitgangspunten herinrichting Oostertoeegang, Prins Hendrikkade-Oost en de Kattenburgerstraat. De herinrichting voorziet in een betere doorgaande fietsroute, met een extra fietsbrug en een aparte fietstunnel onder het spoor. Reden van het uitstel is dat het college van burgemeester en wethouders pas na de vaststelling van de gemeentebegroting (dit najaar) besluiten wil nemen over grote, toekomstige projecten.

12 Kattenburgerkruisstraat

De Kattenburgerkruisstraat is klaar! Enkele reacties op de middenpagina's.

De meeste projecten zijn terug te vinden op: www.amsterdam.nl/projecten/bouwverkeersprojecten-centrum/

In Memoriam: Jeroen Verhulst

Hij was zonder twijfel de actiefste buurtbewoner van de Oostelijke Eilanden en omgeving: Jeroen Verhulst (72), die op 15 mei 2021 overleed aan alvleesklierkanker. Meer dan veertig jaar heeft hij zich belangeloos ingezet voor de bewoners en wijkcentra van zijn eigen buurt.

Jeroen was begin jaren tachtig actief betrokken bij de stedenbouwkundige opzet van de Oostelijke eilanden. Hij zorgde ervoor dat er kinderopvang (Oehoeboeroe) in de buurt kwam en hij was medeoprichter van basisschool Oostelijke Eilanden. Na zijn pensionering was hij medeorganisator en secretaris van het Eilandenoverleg, het buurtoverleg van de Oostelijke Eilanden. Maar ook daarbuiten was hij actief: als vrijwilliger bij de Fietsersbond en als voorzitter van de ledenraad van de Akropolistoren, een bewonerscoöperatie op het Zeeburgereiland. In haar boek noemt journalist Annemiek Onstenk hem de geestelijk vader van IJburg; zijn idee om woningen buiten het IJ te bouwen, wordt eind jaren zeventig opgepakt door het gemeentebestuur. Vanwege al zijn verdiensten en zijn inzet voor het welzijn van bewoners, ontving hij op 29 januari nog de Amsterdamspeld uit handen van wethouder Rutger Groot Wassink. Uiteraard was Jeroen betrokken bij de herprofilering van de Eilandenboulevard, waarvoor hij in dit blad nog is geïnterviewd. Hij nam het daarin op voor de kwetsbare verkeersdeelnemers. Als fietsliefhebber ijverde hij ook voor een fietspad aan de Dijksgracht, een wens die over enkele jaren in vervulling zal gaan. De redactie herinnert hem als een betrokken doorzetter, die beschikte over een enorme dossierkennis en vrijwel nooit ontbrak op een buurtbijeenkomst. Ook daar zal hij worden gemist.

Nieuw talud voor negen woonboten

Na de bouwvak gaat de gemeente vanaf half augustus nog eens negen woonboten en woonarken aan de Eilandenboulevard voorzien van nieuwe toegangsvoorzieningen. Trap, vlonder, loopbrug, walkast en beplanting op het talud (schuine helling) worden allemaal vernieuwd.

Deze 'derde tranche' start met het verwijderen van de begroeiing en de objecten op het talud. Vervolgens worden er twee tot drie woonboten per keer naar de tijdelijke ligplaats aan de overzijde van de Nieuwe Vaart versleept. Zo ontstaat voldoende werkruimte voor de aannemer. Ook zal er in die periode op de ligplaats worden gebaggerd. De eerste boten worden volgens de huidige planning begin oktober naar de tijdelijke ligplaats gesleept. De laatste woonboot wordt begin december naar de oorspronkelijke plek teruggesleept.

Biodiversiteit

Daarna wordt nieuwe beplanting (bomen, heesters en planten) aangebracht. Dat moet gebeuren voor het nieuwe groeiseizoen (ca. maart 2022). De beplanting is in samenspraak met de deelnemende woonbewoners vastgesteld. Bij de keuze is gelet op een zo groot mogelijke biodiversiteit.

Van de 29 woonboten hebben in de pilot (3 boten) en in de tweede tranche (9 boten) meegedaan. Na deze derde tranche (9 boten) wil de gemeente in 2022 met de vierde en laatste tranche (8 boten) het project afronden.

i Omgevingsmanager Rutger de Klerk
Rutger.de.klerk@amsterdam.nl
06-15050914

Het is een mindset

"Of ik bij *E.coli* zou zwemmen? Het zou niet me volledig weerhouden", zegt docent Beeldende Vorming Jet (55) van Oostenburg. "Sinds april zwem ik iedere dag, het liefst 's ochtends vroeg. De eerste keer was de mooiste ervaring. Want eigenlijk hou ik niet van kou en van zwemmen. Maar het is een mindset: je neemt het besluit en *dus* doe je het. Als je gaat nadenken, ga je niet meer. Als je erin springt, krijg je één moment dat je je hele lijf voelt. Lichaam en geest staan op dat moment weer in verbinding met elkaar. Wel jammer is dat mensen er zo'n troep van maken. Ik probeer zoveel mogelijk vuil uit het water op te vissen. Meestal plastic flesjes, maar onlangs ook een hele *fischer price* hijskraan. Bij Homeland zouden daarom schepnetjes moeten komen om mensen te verleiden afval uit het water te vissen."

In 2022 zal een nieuwe voetgangersbrug de Czaar Peterbuurt met Oostenburg verbinden. De brug over de Oostenburgervaart komt in het verlengde van de Cruquiusstraat te liggen. En: de metalen leuning wordt deels geprint.

Een spannende brug

"Een heel mooi resultaat", zegt een zichtbaar tevreden Cyrus Clark (hoofdontwerper openbare ruimte van gemeente Amsterdam) in de hal van MX3D, het bedrijf dat alle 360 balusters (brugspijlers) gaat produceren. Daartoe beschikt MX3D over negen robots, waarvan er enkele de balusters laagje voor laagje zullen printen. Nauwkeurig bekijkt Cyrus het roestvrijstalen proefmodel. "Door de gelaagde textuur denk ik dat het schaduw effect heel spannend wordt."

Inspiratie

Cyrus haalde zijn inspiratie vooral uit de rijke, industriële geschiedenis van Oostenburg, waar vroeger schepen en locomotieven werden gebouwd. "Daar wilden we iets mee doen", licht hij toe. "Printen in 3D is een nieuwe stap in de evolutie van industrie. Zo kwamen we op de gedachte om die brug te laten printen, om laten zien wat mogelijk is. Voor dit ontwerp komt dat goed uit, omdat

we een soort beweging willen maken in de brug. Je moet je voorstellen: aan elke kant komen straks 180 balusters. Elke baluster is nèt even anders. De één heeft bijvoorbeeld een net iets grotere verdikking, of is net iets meer gedraaid. Direct naast elkaar merk je het verschil nauwelijks op, maar als ze over de hele lengte op een rij staan, zie je de vorm veranderen. Door dat verschil krijg je in de lengte een soort beweging. Zou je zo iets op de klassieke manier willen realiseren, dan moet je 360 verschillende vormen maken, 360 verschillende mallen en die 360 keer apart moeten afgieten. Een enorme handeling! Met deze 3D-techniek maak je de vormen in de computer en die kan je vervolgens uitprinten. Dit gaat dus direct van ontwerp naar productie. Daarom is deze techniek zo geschikt."

Kleien

Op de vraag waarom gekozen is voor een bewegend beeld, schiet Cyrus in de lach. "Gewoon omdat het mooi is! Natuurlijk hebben we ook gekeken naar

de schaduwvorming en de lichtinval van de balusters. Dat kan je allemaal met de computer doen. Je ziet meteen hoe het eruitziet als je iets draait, kleiner of groter maakt. Het is net zoals met klei; je bent als het ware aan het kleien met de computer." Om meer eenheid te krijgen in de brug met 360 verschillende balusters, is er één kleur bedacht. "Het wordt een grijs-groene coating, subtiel zachtgrijs met een tikkeltje groen erin. Die heeft een beetje associatie met een industriële kleur."

Zonnewende

De rest van de brug krijgt een simpele uitvoering. Het brugdek rust op twee zware, betonnen pijlers. Het middenstuk wordt uitneembaar. Vanuit de leuning schijnt 's avonds verlichting op de balusters. De brug wordt rolstoelvriendelijk: het houten brugdek krijgt een antislipvoorziening en er komt geen opstap. De brug krijgt een lichte helling om een bepaalde doorvaarhoogte te maken. Omdat het hier gaat om brugnummer 2106, is het voorstel de brug "Zonnewende" te noemen – naar 21 juni, de langste dag van het jaar.

Handtekeningenactie heeft geholpen

Marlies Rouweler was de 'trekker van de meedenkgroep'. "Het plan om de Kattenburgerkruisstraat te vergroenen en helemaal opnieuw in te richten was hard nodig, want het was echt een heel verwaarloosde straat."

"Tijdens de inspraak kon gekozen worden voor twee varianten voor herinrichting: eentje met en eentje zonder parkeerplaatsen. Dat werd de variant mét parkeerplaatsen, naast de wadi. Daar was niemand op tegen. Geweldig

mooi groen met water, heel functioneel en fijn! We konden ook echt meedenken. Het ontwerp veranderde door onze inbreng. Ontwerper Monique Verstappen maakte steeds nieuwe tekeningen. Heel positief.

Tot die parkeerplaatsen. Want wat bleek: alle parkeerplaatsen die eerst over de hele straat verdeeld waren, moesten uiteindelijk in dat kleine stukje gepropt worden! Er werd gezegd: wij moeten – als we voor parkeerplaatsen kiezen – die allemaal behouden. Dit was ons niet verteld, ook niet in de drie meedenksessies. Dat hebben we de gemeente wel kwalijk genomen."

Fantastisch

Want juist op het pleintje waar die buurtactiviteiten al waren gestart, zouden vijf parkeerplaatsen komen. "Het ontwerp kon niet nóg meer worden aangepast, werd ons verteld", vervolgt Marlies. "Dat was allemaal te laat, het was al besloten, de ambtenaren konden daar niks meer aan doen. Voor buurtactiviteiten hielden we maar een stukje stoep van 80 centimeter over.

Om ons pleintje te behouden, zijn we een actie gestart. We haalden bijna zeventig handtekeningen op, voegden een lijst toe met activiteiten voor die plek en een zienswijze tegen het ontwerp. In een rechtstreekse mail aan bestuurder Micha Mos vroegen we om dit persoonlijk te mogen lichten. Toen werden we uitgenodigd! Tijdens dat gesprek hebben Annemieke, Marlou Visser en ik Micha kunnen overtuigen. Het werd uiteindelijk een politieke keus. Toen ging het heel snel en zijn die vijf parkeerplekken geschrapt.

De straat is nu veel groener en prettiger geworden. Het resultaat is fantastisch! Daar is iedereen ook heel blij over. En we hebben er een grotere groep actieve buurtbewoners aan overgehouden."

Kattenburgerkruisstraat klaar

In mei werd de vernieuwde Kattenburgerkruisstraat opgeleverd. Het resultaat van een intensieve samenwerking tussen de gemeente en de bewoners van de zogenaamde 'meedenkgroep'. Op deze pagina's een terugblik.

V.l.n.r.: Marlou Visser, Annemieke Jansen en Marlies Rouweler

Stadsarchief Amsterdam, Ino Roël

Blij met dit resultaat

Jeroen Dijk, ambtelijk opdrachtgever, blikt tevreden terug op het project. "Aan de ene kant voldoet het absoluut aan de ambities die we hebben als stad: vergroening, klimaatadaptatie, duurzaamheid, biodiversiteit – het zit er allemaal in. Tegelijk is het ontwerp een afspiegeling van de wensen uit de buurt."

Voor een project begint, worden er eerst uitgangspunten meegegeven, laat Jeroen weten. "Je moet vooraf bedenken wat voor straat je wil. Dat was vooral een groene straat, voorbereid op een hoosbui en tijden van droogte. Zo kwamen we op die 'wadi' (Water Afvoer Door Infiltratie) uit. Die kan water opvangen én leveren. Zeker bij warm weer goed voor de koelte en tegen de hittestress. Daar helpen ook bomen met hun schaduw bij. Verder moest de straat uitnodigen voor ontmoeting. De Kattenburgerkruisstraat was een doodlopende parkeerstraat van steen en beton, echt onaantrekkelijk. Dat nodigt ook uit voor onaantrekkelijk gedrag. We wilden een oase creëren. Een plekje waar je wél graag komt. Als je een straat vriendelijk inricht – en groen helpt daar natuurlijk enorm bij – dan krijg je ook ander gedrag van mensen. Dat is het effect wat je wilt bereiken."

Er zijn uiteindelijk parkeerplaatsen geschrapt?

"Klopt. Zodat het pleintje voor die ontmoeting en activiteiten kon blijven. Die wens leefde inderdaad heel sterk in de buurt. Er is altijd een spanningsveld tussen parkeren en wat je aan extra wensen wilt toevoegen aan zo'n straat. De ruimte kun je maar één keer uitgeven, dus je moet een keus maken. De enige die dat kan, is een bestuurder, en dat is gebeurd op de Kattenburgerkruisstraat. Daar is gekozen voor sociale cohesie, en dan zijn parkeerplaatsen minder belangrijk. Ik sta daar helemaal achter."

Eind goed, al goed?

"Zeker! Ik denk dat we iets heel moois achterlaten. Dat is niet alleen de verdienste van de gemeente. De manier waarop de buurt heeft geparticipeerd, bijgedragen heeft aan het ontwerp, is veelzeggend geweest en belangrijk voor het eindresultaat. Er was veel discussie, maar daar zijn we goed uitgekomen. Ik zie de Kattenburgerkruisstraat toch als voorbeeld voor andere straten in Amsterdam. Om te laten zien hoe het ook anders kan."

Paaltjes zijn een zegen

"Ik vind het mooi geworden", zegt Annemieke Jansen, eveneens lid van de meedenkgroep. Zij kijkt al 32 jaar uit op de Kattenburgerkruisstraat. "Beter dan het was, dat is zeker!"

"Wat ik fijn vind, is dat het geen sluiproute meer is. Voorheen zag je pakketbezorgers, taxi's, noem maar op, over die stoepen scheuren... het was gewoon een probleemgebied. Die paaltjes zijn echt een zegen! Daar heeft de gemeente goed naar geluisterd. Ik vond het een heel leuk en goed proces. Ook het gesprek met Micha Mos – een héél goed gesprek – vond ik heel bijzonder om mee te maken. Maar helemaal klaar is het nog niet. Zo staan op het plekje dat we hebben beknokt als buurtontmoetingsplek, toch allemaal auto's op de stoep geparkeerd. Dus nu ben ik weer aan het beknokken dat daar plantenbakken komen om die auto's te weren van de stoep. Dus we zijn er nog niet."

Rumoer op de Kattenburgerstraat

Naar verwachting zal aan het einde van deze zomer het kunstwerk 'Rumoer' worden teruggeplaatst op Kattenburg. De geluidmakende putdeksels van kunstenaar Dirk van Lieshout komen te liggen op een nieuwe plek in de Kattenburgerstraat.

Het werk 'Rumoer' laat verschillende opstanden en rumoer horen die zich op de Eilanden hebben afgespeeld. Wie op een putdeksel gaat staan, hoort het geluid van een specifieke oproer: de huurstaking die zeventien jaar duurde of de historische opstand in 1787, waarin de Kattenburgers het aan de stok kregen met de patriotten. Er zijn

radiofragmenten uit 1911, gesprekken met buurtbewoners en verhalen over oproerige buurtbewoners als Kees Hoekert en Robert Jasper Grootveld. Dirk van Lieshout deed intensief onderzoek naar de opstanden in Kattenburg. Hij werkte samen met het Stadsarchief Amsterdam en vele Kattenburgers, met wie hij samen het kunstwerk realiseerde. Het kunstwerk was eerder in 2013 opgeleverd en bevond zich jarenlang op het Kattenburgerplein. Bij de herprofilering van het Kattenburgerplein is het kunstwerk ontmanteld en tijdelijk opgeslagen. Rumoer keert terug in de Kattenburgerstraat ter hoogte van de bushalte.

Goed water

"Het is op zich goed water", zeggen Luna (24) en Annika (21), studenten toegepaste psychologie van Kattenburg. Voor Annika is de eerste keer. "Ik ga het zeker vaker doen", belooft ze. "Voor mij is het vierde keer dat ik zwem", zegt Luna. "Daarna voel ik me wat relaxter. Wat ik vind van de waterkwaliteit? Ik zag wel een paar flesjes, best wel jammer. En ik kreeg een slok water binnen. Dat was niet heel lekker."

Oosterspeeltuin nu helemaal af

Met de oplevering van het gebouw voor de beheerder en de realisatie van de houten pergola is de bouw van de Oosterspeeltuin en het schoolplein van de BOE nu helemaal klaar. Hiermee is het Funenpark af! Een officiële, feestelijke opening is - vanwege corona - tot nu toe uitgesteld, maar er zijn wel plannen om dit alsnog te doen. Op dit moment is echter nog niet bekend wanneer.

Geluidsbelevingsonderzoek uitgevoerd

Tijdens de informatiebijeenkomsten is aangegeven dat er voor de Dijkgracht Oost een extra geluidsonderzoek in de praktijk zal worden uitgevoerd: het zogenaamde 'geluidbelevingsonderzoek'.

Het bestaande geluidsonderzoek heeft het te verwachten geluid berekend, maar de daadwerkelijke ervaring daarvan is lastig in getallen te vatten. Het belevingsonderzoek is dus om een idee te geven van wat binnen de geluidsnormen ligt en hoe dat ervaren wordt. Dit onderzoek vond plaats op dinsdagochtend 15 juni. Twee uur lang voeren vier grote elektrische boten en twee schepen met dekschuiten over de Dijkgracht Oost om het 'inparkeren' en 'uitparkeren' te simuleren. Het geluid werd opgemeten door een geluidsbureau op de gevel van twee aangrenzende woningen en op en in een woonboot op de Dijkgracht-West. Omwonenden konden binnen en buiten de woning meeluisteren. Na afloop was een geluidspecialist aanwezig om de metingen toe te lichten en vragen te beantwoorden. De resultaten worden in een rapport samengevat. Dat wordt meegegeven aan de stadsdeelcommissie en het college die dit meewegen in hun keuze voor een variant.

Stadsdeelcommissie bespreekt Dijkgracht-Oost in september

Afgelopen voorjaar zijn verschillende onlinebijeenkomsten georganiseerd. Belanghebbers en geïnteresseerden konden zich informeren over de ontwikkelingen op de Dijkgracht-Oost. Een aantal deelnemers toonde zich kritisch over de plannen en maakt zich zorgen. Ook over de participatie was lang niet iedereen tevreden. Om aan de kritiek en de zorgen tegemoet te komen, is er meer tijd ingeruimd voordat de nieuwe ontwerpen en de ruimtelijke visie wordt voorgelegd aan het bestuur. Ook worden er in plaats van één nu drie verschillende ontwerpen gemaakt voor de plek waar de passagiersvaartuigen en dekschuiten komen. De stadsdeelcommissie gaat een advies geven over welk ontwerp ze het meest geschikt vinden.

De voorlopige planning (onder voorbehoud): 7 september: Stadsdeelcommissie be-

sprekt de plannen. U kunt bij deze bespreking aanwezig zijn en uw mening geven aan de commissieleden. De drie ontwerpen worden samen met de resultaten van het geluidsbelevingsonderzoek voorgelegd aan de stadsdeelcommissie. De commissie brengt een advies uit over het meest geschikte ontwerp. Bewoners en ondernemers kunnen tijdens de vergadering van de stadsdeelcommissie hun mening geven over de ontwerpen. 21 september: Stadsdeelcommissie stelt advies op. Het advies wordt samen met de ruimtelijke visie aangeboden aan de wethouder en het college om hier een besluit over te nemen. 2024: De ligplaatsen voor rondvaartboten worden in gebruik genomen.

www.amsterdam.nl/dijkgracht-Oost

Nieuw 'restaurant' voor dwergvleermuis

Dijkgracht-Oost is op dit moment nog een 'foerageergebied' voor de dwergvleermuis, ofwel één van de plek waar hij zijn eten zoekt. Voordat met de aanleg van het fiets- en voetpad aan de Dijkgracht-Oost kan worden begonnen, is het wettelijk verplicht een vervangend foerageergebied te maken. Er moet 4.500 m² worden gecompenseerd. Het voorstel is om een nieuw 'restaurant' te maken langs de Kattenburgerkade en de Marinierskade door daar het groen te verbeteren. Dat zou in het vierde kwartaal van dit jaar moeten gebeuren. Ander element is het realiseren van 3,5 meter groen naast het toekomstige fietspad en extra groen op tijdelijke, drijvende natuureilanden nabij het Windroosplein. Over dit plan is overleg gevoerd met experts van de Zoogdierverseniging, omdat drijvende eilanden als compensatie niet eerder in Nederland zijn toegepast. Voor het plan heeft de gemeente een ontheffing aangevraagd bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Klankbordgroep

In april en mei zijn verschillende webinars geweest waarin bewoners, ondernemers uit de omgeving, reders, leden van het Eilandenoeverleg en vertegenwoordigers van de waterbouwkundige aannemers konden deelnemen. Een aantal van hen vormde samen een klankbordgroep. Met deze groep is in verschillende sessies gesproken over o.a. ligplaatsvoorzieningen en vleermuiscompensatie. De deelnemers konden hun bezwaren, zorgen, ideeën en vragen delen. Ook werd hun mening gevraagd over specifieke onderwerpen of voorstellen. Deze worden door het projectteam onderzocht of door de ontwerper verwerkt in varianten in de ruimtelijke visie. Dankzij de klankbordgroep worden er nu drie varianten voorgelegd in plaats van één.

BACTcontrol houdt grachtenwater in de gaten

worden. We gaan nu een zwemseizoen lang 24/7 meten. Zo krijgen we een goed inzicht in het risico van overschrijdingen. Wanneer is er risico? Hoelang blijft een overschrijding aanhouden? Bij de meetreeksen die je opbouwt, kijk je naar de gemiddelden over een periode van vier jaar. Daar komen dan vier klassen uit: slecht, aanvaardbaar, goed of uitstekend. Mocht er een overschrijding zijn, dan mag je 'm vervangen voor een meting die je een week later doet, mits je vooraf gewaarschuwd hebt. Op die manier zou dit water in de categorie 'aanvaardbaar' en misschien wel in 'goed' terecht kunnen komen."

Kun je overstort voorkomen?

"Dat kun je niet zomaar oplossen", antwoordt Joost. "We hebben een gemengd rioelstelsel voor zowel afvalwater als regenwater. Bij een heftige regenbui raakt het riool vol. Dan moet je wel overstorten, anders komt het rioolwater omhoog in de wc's. Zo zijn de grachten ooit aangelegd, als afvoerputje naar de zee. Alleen zie je nu steeds meer mensen erin zwemmen."

www.marineterrein.nl

Op weg naar een officiële zwemlocatie

"Het Marineterrein is echt ontdekt als fijne plek om te zwemmen", zegt Thijs Meijer, adjunct-directeur van Bureau Marineterrein. "We hebben de ambitie om van het Marineterrein de eerste officiële zwemplek van de binnenstad te maken. Eén van de dingen die daarvoor geldt, is waterkwaliteit. De waterkwaliteit zelf kunnen we niet verbeteren, maar we kunnen nu wel voortdurend en sneller meten. Het idee is om dat in de toekomst *real time* door te geven op digitale schermen of via een app op de telefoon. De afgelopen jaren hebben we steeds meer voorzieningen getroffen die bij officiële zwemlocatie horen. Denk aan

zwemtrappetjes, een reddingslijn langs de kant en de boardwalk, waarmee we voorkomen dat er bootjes gaan varen in die binnenhaven. Het wekt de indruk dat het veilig is, maar dat kun je nooit 100% garanderen. Veiligheid zit 'm toch vooral in het gedrag. Je ziet mensen die – al dan niet met drank op – halsbrekende toeren uithalen. Met een koprol achterover van een meerpaal in het water duiken terwijl je de bodem niet kan zien. Het gebeurt! Hoe ga je daarmee om, hè? Wat is de beste manier om mensen te benaderen en te bereiken? Hoe kun je het gedrag het best beïnvloeden? Dat is ook iets wat je kunt onderzoeken."

"Het gaat hier om een nieuw meetsysteem", legt Nikki uit. "Met de BACTcontrol kunnen we straks binnen een paar uur zien hoeveel *E.coli* bacteriën er in het water zitten. BACTcontrol kijkt naar enzymactiviteit, dat is een bepaald eiwit dat in de *E.coli* voorkomt. Hoe meer *E.coli* bacteriën, hoe meer eiwit, hoe meer licht en dat is wat je meet. Aan de hand van die meetresultaten moeten we bepalen of dat veel of weinig is. Wanneer is het nog veilig om te zwemmen? En wanneer kun je het als *early warning* gebruiken? Zo gaan we het nieuwe systeem testen en vergelijken met de standaard monitoring."

Wat is de standaard?

"Dat is de *E.coli* kweekmethode. Je zet een watermonster op kweek in een laboratorium en dan duurt het 24 tot 48 uur voordat je resultaat hebt. Pas dan weet je hoeveel bacteriën er in het water zitten. Met de kweekmethode hebben we al tientallen jaren ervaring. Bij dit nieuwe systeem hebben we die ervaring nog niet. Dus we gaan nu kijken: hoe kunnen we dat systeem nou in de praktijk gebruiken?"

Woensdag 9 juni is op het Marineterrein een nieuw meetapparaat gelanceerd: de 'BACTcontrol'. Deze controleert elke twee uur de microbiologische waterkwaliteit in de binnenhaven – met name de aanwezigheid van de *E.coli* bacterie (poepbacterie). Nikki van Bel, onderzoeker bij wateronderzoeksinstituut KWR en Joost Stoffels, watersysteemanalist bij Waternet, zijn enthousiast.

Het nieuw systeem geeft dus veel sneller resultaat?

"Ja! De BACTcontrol doet elke twee, drie uur een meting. Binnen anderhalf uur heb je resultaat. Dat is dus aanzienlijk sneller dan de standaardmethode die we nu gebruiken." Joost vult aan: "Met die klassieke methode meet je eigenlijk maar eens in de twee weken en dan heb je ook pas na twee dagen resultaat. Het zegt vrijwel niks over het moment dat je er induikt."

Wordt er dit seizoen gewaarschuwd voor E.coli?

"De afgelopen twee jaar hebben we op het Marineterrein al geëxperimenteerd met een

soort *early warning*", zegt Joost. "Als het zó hard regent dat de riolen het niet aankunnen, stort er rioolwater over in de grachten. We hebben dan weliswaar nog geen waterkwaliteitsmeting, maar wel een vermoeden. Op zo'n moment laten we een *early warning* uitgaan, ofwel een negatief zwemadvies. We houden voorlopig nog vast aan de standaard monitoring. Maar de meetresultaten van de BACTcontrol worden wel zichtbaar op de informatieschermen op het Marineterrein."

Kan de binnenhaven officieel zwemwater worden?

Joost: "Ik denk dat het Marineterrein veel potentieel heeft om officiële zwemlocatie te

Natuurwater geeft een oergevoel

"Ik zwem hier dagelijks," zegt wetenschapsjournalist Mark Mieras van de Kadijken. "Daar ben ik vorig jaar mee begonnen. Het is een intense ervaring op een prachtige plek. Mij geeft het een oergevoel om in natuurwater te zwemmen. Je gebruikt al je spieren en na afloop voel je je de hele dag meer ontspannen. In dat koude water plonzen voelt ook als een overwinning. Helemaal in de winter, toen we door het ijs zwommen. Overigens zie ik meer vrouwen dan mannen zwemmen. Misschien kunnen zij het ongemak en de kou beter aan dan mannen. Het is fijn dat de stad waterkwaliteit serieus neemt en dat je steeds meer trapjes ziet om in het water te komen. Dit gun ik veel meer mensen. Ik weet dat als het regent, het riool overstroomt. Maar dat weerhoudt mij niet: ik zorg er dan gewoon voor dat ik geen water binnenkrijg."

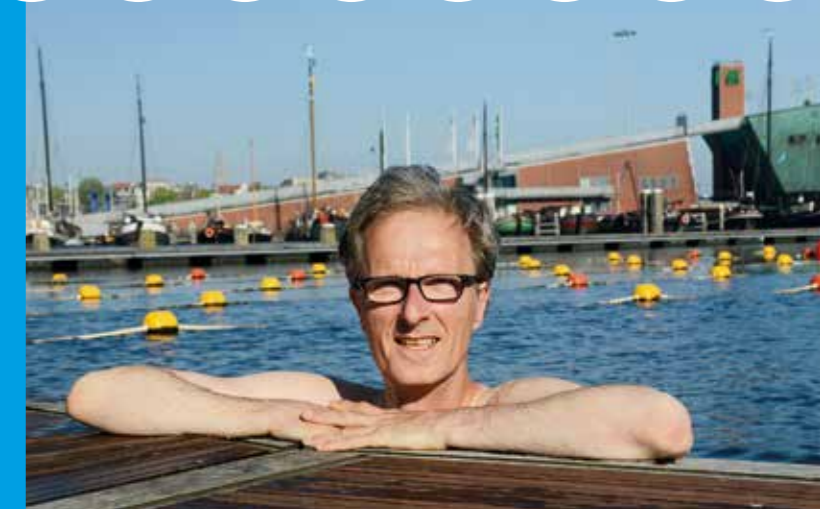

Foto: Richard Mouw

Bewoners denken mee: Passage wordt mooier

Deze zomer bedenken drie kunstenaars iets moois voor de onderdoorgang bij de Czaar Peterstraat. Zij gaan aan de slag met een aantal thema's die door bewoners en ondernemers uit de buurt zijn aangedragen. Eva Pas (gebiedsmakelaar Oostelijk Havengebied) en Arjan Muggen (adviseur kunst en cultuur stadsdeel Centrum) lichten een tipje van de sluier op.

“De winkeliersvereniging Czaar Peterstraat vraagt hier al jaren om”, weet Arjan. “De wens is om de passage meer smoel geven. Zie het als een facelift.” “Het moet mooier, vriendelijker en uitnodigender”, vult Eva aan. “Nu is het gewoon geen aantrekkelijke onderdoorgang.”

Spannende kunst

Het laatste is zonder meer waar. Wie door de onderdoorgang loopt of fietst, ziet achter de antigrffiti-roosters het zwerfvuil ophopen en ook graffiti. Boven een kapotte lichtbak met antiduifpinnen heeft zich een duif genesteld. Algen en onkruid rukken op. Arjan: “Het is zeker geen toegangspoort of symbolisch visitekaartje van de Czaar

Peterstraat. Eerder het tegenovergestelde. Zie je de tunnel, dan heb je geen idee dat er zo'n leuke winkelstraat achterligt. Ons doel is inspirerende kunst aan te brengen waar ook de buurt blij van wordt.”

Kunstcommissie

Ook bewoners uit Centrum én Oost zijn betrokken bij het project – de passage loopt precies op de grens van deze twee stadsdelen. “Die participatie is erg belangrijk”, legt Eva uit. “De stad wordt er beter van als je zoiets doet met mensen uit de buurt. En dit idee komt echt vanuit de mensen zelf.”

In het voorjaar is een kunstcommissie opgericht met tien bewoners en ondernemers (vijf uit Oostelijk Havengebied en vijf uit de Czaar Peterbuurt). Eva: “Er zitten mensen van alle leeftijden in. Mensen die in de kunst werken of zelf maken, én mensen die gewoon hart hebben voor de buurt en die willen verbeteren. Als je vanuit al die invalshoeken hoort hoe mensen hun buurt beleven en wat ze belangrijk vinden, dan word ik daar wel blij van.”

In juni zijn er drie bijeenkomsten geweest met de kunstcommissie. Zij hebben thema's bedacht waarmee de kunstenaars aan de slag gaan. Na de zomer

presenteren zij hun ontwerp, waarover de buurt kan stemmen. Het winnende ontwerp zal in 2022 worden gerealiseerd.

i www.amsterdam.nl/centrum-oost/kunstproject-czaar-peterpassage

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit journal? Neem dan contact op met Danny Konings, gebiedsmakelaar Centrum Oost via Danny.konings@amsterdam.nl of 06-1853 1440. Of mail naar: communicatie@centrum.amsterdam.nl (onder vermelding van Petersburgjournal).

Colofon

Het Petersburgjournal is een uitgave van stadsdeel Centrum met medewerking van woningcorporatie Stadgenoot. Dit journal is ook te zien op: www.buurtorganisatie1018.nl

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 8.700

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkt op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournal kunnen geen rechten worden ontleend.

**X Gemeente
X Amsterdam
X**

Stadgenoot